

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ES HAJDUNEGYEI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Műlyben: Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor. — nil.
Vilákon: Félévre 9 kor. Negyedévre 4 kor. 50 fill.

Fősszerkesztő: **Dr. Varga Lajos**
Felelős szerkesztő: **Békásy Jenő.**

Egyes szám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Piac-utca 9. Telefon 412

Barázdák.

Ennek a viszontagságos országnak minden baját és szerencsétlenségét el lehet azzal mondani, hogy az események itt megfordított sorrendben történnék. Másutt a kettő az egy után jön, nálunk megelőzi. Másutt a fundamentumnál kezdik az építkezést, mi előzőnk az erkélyt és a kupolatornyot akarjuk megcsinálni, azután a házat. A külföldön az ember akkor kerül be az életbe, ha már megmólt hozzá, nálunk ellenben már a esecsemőt bevisszük a kasszába és a közélet terére.

S ez nem olyan lehetetlen bukfenec a gondolatoknak, mint aminőnek látszik. A kulturával járó erkölcsi súlyedésben már benne vagyunk, de kulturánk még nincs. Tudományos harcaink zaja kihallatszik a szomszéd országokba, anélkül, hogy igazi tudományos életünk lenne. Esztendőnk idejét pocskóltuk a nemzeti hiúság kielégítésére, anélkül, hogy az ilyen fényezésre elég gazdagok lettünk volna. S városainkban európai magassága a drágaság, — anélkül, hogy az európai szint és jelleget egyébként észre lehetne venni. Szóval: másutt az árnyék nyomában jár a dolgoknak, nálunk előtte megy.

A nagyváradi mezőgazdasági kiállítás megnyitási ünnepének a fénypotja az a rövid, lelkes beszéd volt, amelyet az ország első gazdája Darányi Ignác földmívelési miniszter mondott. Az ünnepies megnyitó beszédek sablonjától eltérőleg, a szokott frázisok elkerülésével mondott, tömör, reális beszéd mindenekelőtt a kiállítás fontosságát hangoztatta, amely mérföld mutatóként szerepel a mezőgazdaság jövődjé fejlődésére, mindenekelőtt köszönetet fejezett ki a vezetők buzgó tevékenységéért, azután pedig megkapóan, de annál határozottabb és érthetőbb utmutatást adott a mezőgazdaság tovább fejlesztésére. Alig néhány szóból, néhány mondatból álló programot adott Darányi miniszter a mezőgazdáknak, amelyben azonban benne foglaltatik minden, ami a jövődjé fejlődést és haladást lehetővé teszi és biztosítja.

Áll pedig ez a program abból, hogy a magyar gazdaközönség mindenekelőtt és mindenekelőtt vegye különös figyelmébe és gondozásába a szegény emberek dolgát. A jövő fejlődés és haladás érdekében azt tartja a magyar földművelésügyi miniszter a legelső feladatnak, hogy karoljuk fel a szegény embereket, a millióknak a dolgát, amivel bizonyosságot tett a miniszter ismét és

újólag, hogy teljes tudatában van, hogy a fejlődést úgy a mezőgazdaság terén, mint sok más egyéb terén a köznyomor, a szegény, a kis emberek dolgaival való nemtörődöm-ség akadályozza. Tudja és érzi a miniszter, hogy mindaddig, míg a magyar földművelő közönség a nyomasztó és igazságtalan adórendszer, a súlyos jelszóalköcsönök terhe alól föl nem szabadul, a míg az óskori művelési rendszerrel fel nem hagy s modern okszerű gazdálkodást nem folytat és mindaddig, amíg a nép említett nyomasztó és súlyos terhein segítve nem lesz, és a népet az okszerű modern gazdálkodásra meg nem tanítják, addig a mai tarthatatlan állapotok meg nem szűnnek, a kivándorlás nem csökken és ha mutatkozik is egy egy évtized alatt itt ott bizonyos csigalassuságú fejlődés, a célt az agrikultura modernségét nem fogjuk elérni.

Washington szobra.

Írta: **Bakonyi Samu.**

Példátlan ünnep színhelye volt tegnap a budapesti Városliget. Az őszi verőfényben csendes hulló falevelek az elmúlás kezdetét hirdetik s lelkünk mégis a halhatatlanság bizonyosságát látja. A hervadás közepette a polgári erények mintaképének hervadhatatlan dicsőségét ünnepelhetjük s egyben egekig szárnyaló hálával zenghetjük a legszentebb emberi érzés örökkévalóságának dicsőretét. Lássá és csodálja meg a világ, szárazföld és tenger hirdesse a magyar hűség tiszteletét. Tért és időt legyőző hazaszeretet ragyogása árad a holnapi ünnepből minden szivbe, amelyet még nem dultak fel a hazátlanság romboló elméletei.

Ujjongunk örömlünkben, amikor elszakadt népeink e zarándok útja bizonyítja, hogy a honszeretem kötelékei eltérhetetlenek. És keserű fájdalomunk könnyei kiörnek, hogy ezeresztendő hazánk nyomorúsága az erős lelkű magyarokat messze, új hazába űzte. Vigasztaló és szomorú érzések hullámanak keblünkben, amikor egy milliónyi amerikai magyar változatlan hazaszeretetének zálogul kell új hazájuk legnagyobb fiának szobrát elfogadnunk.

Új haza! Mennyi szenvedés zokog, mennyi gyógyíthatatlan bánat sajog ebben az önmagának ellentmondó fogalomban. És mégis, maga a történelem

bizonyítja, hogy az ember élete ellentmondások örökös küzdelméből van összealkotva. A holnapi ünnepnap halhatatlan hőse a maga is egy új haza függetlenségének a megalapítója.

Akiket hitük, vagy politikai meggyőződésük miatt az őshazából kitűdöztek, akik nem túrték lelki jármot s a szabadságért dacolni mertek az ocean viharaival és szembeszálltak a bizonytalanság veszedelmével, nekivágták az őserdőnek, irtottak és teremtetek, új tűzhelyet és új oltárt építettek, hol szabadon áldozhassanak a lelkiismeretük szerint való igazságnak: azok voltak a csillagos lobogó első vitézei.

Keményen küzdöttek ők a természettel, amelyen diadalmaskodva, jólétre emelkedtek. Az anyaország századokon át gyarmatainak tekintette az észak-amerikai telepeket, mint a magyarok földjét az idegen Ausztria. De az amerikai angolokban volt elég elszántság, lelki és fizikai erő, hogy a gazdasági függés ellen harcba szállva, végre kiküzdjék politikai függetlenségüket is. A németalföldi gueux-k dicső példája fényesen ismétlődött az északamerikai függetlenségi harc történetében. Csak mi, itthon nyomorgó, vaksággal megvert magyarok nem tudtuk egész mostanáig megérteni, hogy az anyagi elnyomás legyőzése a politikai és állami szabadság kivívásának is legbiztosabb útja.

Washington György megértette. A polgárt ez a tudat tette hadvezérré. A békés szántóvető farmer így lett diadalmas hőssé, aki törhetetlen elszántságával leküzdött minden akadályt és akit nem tudott leverni semmi veszély, semmi megpróbáltatás. Amikor seregét az éhhalál, fagy, ragály 2000 emberre sorvasztotta, ő akkor sem csüggedett. Mint Kossuth a mi szabadságharcunkban, új hadsereget teremtett. Átkelt vele a zajló Delaware-on s a trentoni meg a princetowni csatákban — a hadtörténelem e csodáiban — legyőzte a hatalmas angol haderőt.

A béke és függetlenség áldásai megkezdődtek. A harci dicsőséget felváltotta a munkás bölcsesség. A honalkotó hős nagysága csak nőtt az államférfiu megtartó és teremtő erejében. Az engesztelhetetlen és győzelmes ellentállás után a mérséklet oltalmazó és

legszebben tisztít

Hrabéczi Antal

gőz erőre berendezett ruhafestő és tisztító intézete

Debrecen, Széchenyi u. 42.

—235—x15

Csipke függönyöket

fejlesztő hatalmával emelte hazáját csakhamar a világ legelső államai közé. Nem vezette őt sem hízog rokonszenv, sem szenvedélyes gyűlölködés. Egy eszménye volt csak, hogy hazája érdekeit kielégítse és biztosítsa.

Az angolok ellen vele harcolt Lafayette és francia segédhada. (Minket a mi szabadságharcunkban mindenki makunkra hagyott!) Mikor 1789 július 14-én a párisi nép a Bastille-t megostromolta és lerombolta, — Lafayette a zsarnokság várának kulcsait Washingtonnak küldötte el, mint a francia nemzet és az amerikai szabad államok lelki rokonságának szimbólumát. És Washington, akinek egyénisége mindvégig a köztársasági erények teljessége volt, 1793-ban mégis elutasította magától és megakadályozta a francia szövetség gondolatát, holott a közvélemény könnyen hevülő és a végletekbe rohanó forradalmi eszmékért is lángoló része annak megvalósítását hangosan követelte.

És Washingtonnak volt bátorsága szembeszállni a nemzeti haláltól is táplált, már-már minden gátat elsodró áradattal és volt elég erélye, hogy a meggyőződése szerint ártalmas szövetkezés mellett izgató francia ügynököket az Egyesült Államok területéről kiutasítsa. Az elégedetlen tömegek felháborodása őt sem kímélte meg a durva támadásoktól, de az ő szeplőtlen tisztaságán nem hagyott foltot semmi rágalom s mitsem törődve az elfogult és rövidlátó gyűlölködők ostromával, megkötötte a kereskedelmi szerződést Angliával, amely Észak-Amerika óriási gazdasági felvirágzásának alapja lett.

Példájából merítsen erőt minden idők és minden országot vezető államférfia. Ő volt az, aki nemcsak az ellenséget, nemcsak az előítéletet, de önmagát és méltó becsvágyát is le tudta

győzni. Mikor már harmadszor választotta meg felszabadított hazája elnökül, ezt a választást nem fogadta el, hogy a köztársasági hatalomnak egy kézben való tartós birtokára utódaiban kedvet és vágyat ne keltsen. Lemondott a legnagyobb polgári diszről és visszament ekéje mellé. Hiu szóbeszéd volna az emberi nagyság e képe előtt minden cifrázkodó magasztalás!

Amilyen volt az élete, halálos ágyán is olyan maradt. Szabadságért és igazságért harcolt s munkálkodott. Azt akarta, hogy koporsóját csak szabad emberek kísérik. Végreleletében felszabadította összes rabszolgáit. Így tanította meg nemzetét a jövő nagy kötelességeire. Ha polgártársai ezt a tanítást hamarabb megértették volna tömörkedés és tenger köny nem folyt volna később a legrutabb emberi önzés legyőzésére.

De a nemzetek látását olykor hályog borítja. Nagy fiaik tiszteletében koronként több a külső megemlékezés, mint a belső igazságok megértése és követése. Ilyenkor vagy a leghatalmasabbak érdekeinek önkénye vagy az elégedetlenek mohósága és szertelenkedő szélsősége jut romboló uralomra. Boldog az a nemzet, amely mindakettőnek ellent tud állani. Az a nép erőre kap, gyarapszik és felvirul, az az ország szabadabb lesz és szabad marad.

Ilyen népnek, ilyen országnak felszabadítója és feje volt a világtörténelem ama fényes alakja, akinek örök időkre szóló óriási művét a mi szegény magyar hazánk odasodort gyermekei sóhajtva csodálják s akinek szobrát itt a távol tengeren túl keresett s úgy lehet megtalálni jólét ölen is siratott anyaföldön felállították; hálából új hazájuk iránt és tanító példaként nemzetünknek.

Lakászsora és házbéradó.

Ha egy pillantást vetünk a főváros, vagy valamely nagyobb vidéki gócpont telek-könyvébe, elszörnyűkdvé vesszük észre, hogy épen az ujabban, a legutóbbi 10-15 év alatt épült lakóházak igen nagy százaléka van tetemes adóssággal terhelve. A fölületes statisztikus és közgazdász erre nagyot sóhajt és hosszú, keserves jeremiáiban panasolja el bánkódását az általános eladósodás fölött. Ez speciálisan azonban iszonyu nagy tévedés. Mert az adósságok, ha tulajdonképeni mivoltukra, eredetükre visszamegyünk, közgazdasági értelemben nem is tekinthetők igazi passzíváknak. Nem kívánunk paradoksákkal labdázni és így sietünk a látszólagos ellentmondást felvilágosítani: X. Y. nak huszszeker korona tőkéje van, mely a takarékpénztárban elhelyezve, a legkedvezőbb esetben négy százalék kamatot hoz. Egy szép napon ráveszi egy építési vállalkozó, hogy ne hagyja pénzét ily csekély kamattal a takarékpénztárban heverni, midőn azt házbérléssel sokkal jobban kamatoztathatja, és X. Y. belefog a házbérlésbe. Természetes, hogy nem épít huszszeker korona értékű házat; ilyen lépéssel nem is érdemes kezdeni; hanem mindjárt az építési költségeljárásnál negyven ezer korona lesz preliminálva; míg a ház elkészül pedig lesz negyvenöt, sőt ötven ezer korona. No de ez nem baj, hiszen a bankok és takarékpénztárak első helyre nagyon szívesen adnak kölcsönt. Elkészült tehát a ház, de a gyerekek már születése előtt csunya szépséghibája van, el van adósodva és ebben hasonlít némely hitbizomány fiatal urához, kinek elődje rosszul gazdálkodtak és aki e miatt már adósságokkal jött a világra. De ez a körülmény a mi újdonsült háztulajdonosunknak nem okoz féltést. Nem azért épített ő házat, hogy a befektetett tőkéje talán rongyos egy százalékkal többet hajtszon mint a takarékpénztárban; no meg aztán, egy ötven ezer koronás házi urnak csak méltán másféle igényei vannak, mint egy nyolcszáz korona évi járadékkal rendelkező szegény kis emberkének. Hogy a banknak a felvett kölcsön után kamatot és törlesztést is kell fizetni, ez nem a háziur, hanem a lakók baja. Hiszen a dolog igen egyszerű, felerőssítjük a lakbéréket úgy, hogy jusson is, maradjon is. Az adómentes időben a kölcsön jókora része már törlesztve lesz; a fiu pedig az apától már többnyire teher-

Akáróság otthon.

Irta: Jean Goudezi.

Külvárosi kis kávéház. Egy melabus vendég ül az egyik sarokban és esőndesen pipázgatva így beszél magában:

— Nem értem, hogy Ernest miért nem hív meg ebédre? Ugy látszik, mintha kerülne engem... Vajjon mit véhettem, hogy így elidegenedett tőlem?

Hogy is történt csak a dolog? Ernest ugyanebben a kávéházban ismerkedett meg velem, körülbelül két esztendője. Minden este, mikor az irodából kijött, benézett ide, hogy egy pohár abszintet igyék s hogy az újságokat megnézzék Rendesen kártyáztatt is.

Egyszerre nem akadt negyedik és engem kértek föl, hogy játszam. Játszottam. És nyertünk. Ernest és én. Ez időtől fogva oly jó barátok voltunk, mintha testvérek lettünk volna. Egy hónap múlva Ernest már meg is hívott ebédre.

— Jöjj el hozzánk, legalább megismered a feleségemet. Bátran jöhetsz, olyan jól fogod magad érezni, mintha otthon volnál!

De én olyan ember vagyok, aki nem szívesen mond le kényelméről és meghívásokat nem szokott elfogadni. Kitérőleg feleltem:

— Nem mondom, hogy majd egyszer el nem megyek de ma este lehetetlen.

Minden nap, amikor sokáig tartott a kártya, Ernest megújította a meghívást:

— Ugyan jöjj már el egyszer! A feleségem nagyon örülne, ha megismerne, — annyit beszéltem rólad. És aztán nálunk nem

kell udvariaskodnod, épp úgy viselheted magad, mint otthon.

Jól tudtam ugyan, hogy Ernest csak azért hív ilyenkor, hogy a házi perpatvar elől megmeneküljön, de azért végre is mikor már hónapok óta hívogatott, elmentem hozzájuk.

Utközben Ernest folyton biztatott, hogy úgy érezsem magam náluk, — akáróság otthon.

Ernest felesége nagyon kedvesen fogadott minket. A bemutatás után levetettem a kabátomat, mivel nagyon meleg volt s én otthon is ingujban szoktam ebédelni. Ernest felesége egy szardiniás skatulyát bontogatott, Ernest pedig cigarettával kínált. De nehogy azt higgyék, hogy finyás vagyok — pipára gyújtottam, éppen úgy, mint otthon.

Ernest felesége bemutatta két kis gyermekét is. Azonnal észrevettem és őszintén meg is mondtam, hogy az idősebb nagyon hasonlít Durand urhoz, Ernest legbizalmasabb barátjához, akit a kávéházból ismertem. Ernest bámult, a felesége dühösen rám nézett s mérgében elejtett egy tányért. Én megnyugtattam, hogy a törött tányér szerencsét jelent.

Ebben a percben észrevettem, hogy bal lábam nagyon szorítja a cipő. Levetettem hát a cipőmet s mint otthon papucsot kértem. Bementem Ernest hálószobájába, a toilettasztalon megláttam egy fehér fésülő köpenyt. Pompás ötletem támadt. Levetettem a mellényem s az ingemet s mikor már majdnem Ádámkosztumban voltam, magamra vettem Ernest feleségének fésülő köpenyét. (Olyan meleg volt.) Tehát fésülő köpenyben, egyik lábamon cipővel, a másikon papucsosul visszamentem az ebédbe.

Ernest még jobban bámult. Felesége motyogott valamit olyasformát, hogy milyen különös emberek is vannak a világon. Azt hittem, hogy talán a szomszédjunktól, vagy valami ösmerősüktől beszél, illetlen volna tehát, ha beavatkozom a dologba. De Ernest mégis megszólalt:

— A feleségemnek kissé fáj a feje, kérlek ne figyelj arra, amit beszél.

Azt hittem, hogy illő lesz, ha egy jó tréfát csinállok:

— Fáj a feje? Nem baj. Csak ki kell tömetni és csak a legvégső esetben kell ki-huzatni.

Asztalhoz ültünk. Csinos kis szobalány hozta be az ebédet. Meg nem állhattam, hogy meg ne csipkedjem. De a lány olyan figyelmen volt, hogy emiatt a levest az asztalra öntötte. Ernest felesége haragjában a földhöz vágott egy poharat, amire én megint megjegyeztem:

— Nem baj, ez csak szerencsét jelent!

Végre az evéshez láttunk. Ernest feleségét figyelmeztettem, hogy a hus nagyon száraz. A desszertnél Ernest felesége meglehetősen hidegen jó estét kívánt s aztán bosszusan (szegénynek migrénje volt) kiment, hogy a kicsinyeket lefektesse.

Ernest velem maradt az ebédlőben, ahol az éjszakát szépen átittuk és át-pipázgattuk.

Röggel felé aztán elbucustam s hazafelé tartottam.

Ernest azóta sem hívott meg ebédre.

Nem értem, hogy miért nem? A kávéházba is ritkán jön s ugylátszik, mintha kerülne engem... Legközelebb, ha találkozom vele, magyarázatot kérek tőle.

mentes házat vesz át. A mordettakból kifizetik, hogy az ilyen adósságok tényleg nem tekinthetők passzívának, hanem csak értékmetamorfozist jelentenek. A takarékpénztár értéke, a pénze átváltozott egy más értéké, a házá és így tulajdonképen nem adósságról, hanem tőkebefektetésről van szó; az építő befektetett huszezer koronája a tulajdonjog a takarékpénztár által befektetett tőke betáblázott követelés formájában jutnak kifejezésre. Egészen más példának okáért a szegény földbirtokos adóssága, kirossz termés után kénytelen volt kölcsönt felvenni, hogy adóját és munkáit kifizethesse.

A házépítés ilyen módja nyilván a lakóközönség károsításával jár, mert a házépítőknek a lakások kárára olyan hasznot hoz, mely a nyújtott ellenszolgáltatmánnyal nem áll arányban. Ha egy iparos, kereskedő vagy gyáros egész életének munkásságának és néha sok rizikóval évei alkonyán azt mondhatja, hogy tőkája megnőtt, vagyona háromszor akkora, mint a mikor pályafutását megkezdte, ugy ezt hosszú évi megfeszített munkának köszönheti; fáradozásának méltó jutalmát látjuk benne; de ha egy kicsi vagy nagy tőkepénzes egyszer nagy tőtre határozza el magát és kockázat és fáradozás nélkül épített egy házat, aztán pedig a medvebőrön végignyújtóva, kényelmesen nézi, hogy zsarolt lakói, hogyan fizetik ki ő helyette az építési költségek felét, akkor ezt már nem nevezhetjük polgári haszonnak, hanem csak uzsorának. Ez uzsora azonban, mint minden rossz, új rosszat szül: a régebbi házak tulajdonosai látván, hogy új kollégáik mily hatalmasan vágnak érte a kényes helyzetben lévő lakóközönségen, vérszemet kapnak és szintén megbuzdulnak a házbéresavart: a szegény lakónyög, siránkozik és fizet. Ez aztán az egyik oka annak, hogy olyan házaknak az értéke, melyek harminc év előtt tizezer forintba kerültek, ma harmincezer forintra szökött fel. De még egy másik következménye is van a házbéresavartnak. Az állam és a község a házbéradót illetőleg községi pótlékot a házbér magassága után, százalékokban vetik ki. Ha a háztulajdonos felszólítja a házbért, az adó és községi pótlék automatikusan szintén felszöknek. Minthogy pedig ez adót is a háztulajdonos a lakbérre megfelelő kizárása által mindig a lakóra hárítja, nyilvánvaló, hogy az állam és község a lakásuzsorában habár közvetve is részt vesz; mert ha a háztulajdonos, például egy lakásból ezentul kétszáz koronával több hasznot akar húzni, akkor a lakbér nem két-, hanem háromszáz koronával fogja emelni és így a stájerolás kedves művelete mindjárt az állam és község részére is elvégezni.

A lakásuzsora ellen egyedüli gyógyszernek az építési kedv hathatós fejlesztését tartjuk. Ma, midőn a társadalom majdnem minden rétege az egyesülés, a tömörülés jegyében jár, minden egyesületnek, minden szövetkezetnek oda kellene hatni, hogy saját önköltségben, financiai erőjének teljes megfeszítésével lakóházakat építsen. Egy ilyen uton létesült lakóház nemcsak annak az öt vagy tíz családnak fog előnyére válni, mely benne lakhatik, hanem az általánosságnak is, mert ez által a kereslet leszállni, a kínálat emelkedni fog és végeredményben a lakások olcsóbbak lesznek. Ne zsaroló hitelszövetkezeteket, hanem lakásépítő szövetkezeteket létesítsünk.

A kormány kötelessége pedig, hogy böles törvények hozásával a már is türethetlenné váló lakásüzéria leküzdésére irányuló törekvéseket hathatósan támogassa; a házbéradót pedig progresszív alapon és a házbértől függetlenül rendezze.

Végül megjegyezzük, hogy e tanulmány természetesen nem tart igényt tökéletességre, hanem egyes eszmék vázlatos megpendítésével csak irányt akar szabni, melyen hivatottabbak talán eredményesen indulhatnak.

SZÍNHÁZ.

Fóthy Frida a temesvári színház tagja. Fóthy Frida, Zilahy színtársulatának bájos kis szubrettje, virágvásárnaptól Krecsányi Ignáshoz, a temesvári budai színház igazgatójához szerződött. Máramaros-Szigeten a „Koldu gróf” első előadását végignézte Krecsányi igazgató neje s annyira megtetszett neki Fóthy Frida temperamentumos, kedves játéka, ügyes tánca és éneke, hogy azonnal szerződéssel kínálta meg.

HIREK.

Visszafizetett államadósság.

Most már bebizonyosodott, hogy a Wekerle kabinet mindenben meg tud és meg akar felelni fontos hivatásának. Élénk emlékezetében van még mindenkinek az a megállapodás, melyet a Fehérvári kormány a Rotsild csoporttal kötött. A hosszasan exlex alatt ugyanis az adóknak csak elenyésző csekély része folyt be az államkasszába, mely még az államháztartás vezetésére szükséges összeget sem volt képes fedezni. Ekkor a törvénytipró kormány százmillió kölcsön ellenében kötelezte magát, hogy a szükségessé váló magyar állami hitelműveleteket kizárólag a Rotsild csoporttal fogja végeztetni. A százmillió kölcsönből 59 millió koronát ez év elején fel is vették. Ma a Budapesti Tudósító felhivatalos közlése szerint a nemzeti kormány a kölcsönt felmondotta. A tudósítás így szól: A pénzügyminisztérium az államadóssági szolgálat ideiglenes ellátása tárgyában az előző kormány és a Magyar Államias Hitelbank között létrejött megállapodás alapján igénybe vett, keréken ötvenkilenc millió koronát kitevő összeget visszafizetésre fölmondotta. E közlemény kiegészítésül legilletékesebb helyről föl vagyunk hatalmazva annak a kijelentésére, hogy ellentétben az e kérdéssel elterjedt híreszteléssel, a magyar pénzügyi kormánya Rothschild csoportnak az előző kormány által odaígért és elkötelezett kedvezményeket nem megvonta, hanem a fölmondás által mindezek a kedvezmények automatice maguktól megszűnteknek tekintendő.

Nagy örömmel fogadták ezt a hírt a tőzsdén, de mély hatást keltett Bécsben is. A kormánynak ez az intézkedése nagyon emelte Magyarország hitelét, a kedvező hír azonnal meg is tette a tőzsdén is a kellő hatást, mint ezt a koronajáradék emelkedése mutatja. Mert, hogy a kormány kinyilvánítja a folyószámla kölcsönt ez azt jelenti, hogy nemcsak a még felveendő 40 millióra szüksége nincs, hanem könnyen nélkülözheti a szóban forgó 59 millió koronát is. Öröndetes bizonyossága ez annak, hogy az adókövetlen folyik be az állampénztárba. A kedvező gazdasági viszonyok lehetővé tették az adófizető polgárságnak a folyó évre előírt adók befizetésén kívül a Fehérvári-kormány idejéből elmaradt mintegy 165 millió koronára rugó adótartozások törlesztését is.

A hajdúvármegyei függetlenségi és 48-as párt szeptember 25-én reggel 8 órakor tartja Debrecenben az Angol Király-

nben alakuló gyűlését, melyre a vármegyei füg. és 48-as elvű bizottsági tagjait, a vármegye területén levő füg. és 48-as pártokat, a megyebeli füg. és 48-as olvasókörieket, a függetlenségi érdeklődő vármegyei tisztviselőket, megyebeli országgyűlési képviselőket, továbbá az érdeklődő függetlenségi polgárokat ez uton is tisztelettel meghívom. A füg. és 48-as pártok és olvasóköriek lehelyesebben eszelekszik, ha megfelelő számú küldöttek által képviseltetik magukat. Veszprémy István vm. b. tag.

A mai adótárgyalások. Az adó-kivételő bizottság ma a következő polgárok adóját állapította meg: Balogh Ferencné 120 korona, Polgári Bálint 150 korona, Molnár Mihály 216 korona, Vajda Imréné 390 korona, Szilágyi Bálint 450 korona, Fries Bers náth kése 36 korona, Bánóczy Alajosné késményseprő 122 korona 40 fillér, Bakos János kerégyártó 25 korona, Földesi Gerzson kerégyártó 21 korona, Sinkovics Béla műszerezés 40 korona, Janátka Alajos műkertész 61 korona, Kádár János késes 20 korona, Kun József késes 40 korona, Bánki Jánosné lacikonyhás 10 korona 72 fillér, özvegy Szigetközi Sándorné kolbász áruló 12 kor., özv. Boda Péterné libakopaszto 10 kor., Veiszbrunn Adolf libakopaszto 48 kor., özv. Herschkovics Jakabné libakopaszto 12 kor., Fried Józsefné libás 18 kor., Hausz Farkas libakopaszto 31 kor. 50 fillér, Schönberger Izriel libakopaszto 45 kor., Reichman Ignác libakopaszto 30 kor., Fazekas István kovács 36 kor., László József kovács 25 kor., Székely Imre kovács 36 korona, Varga Zsigmond kőfaragó 40 korona, Titonelli Miklós kőfaragó 40 kor., Antalfy Ferenc könyvkötő 45 kor., Szijevartó János kőműves 22 korona 03 fillér, Halászi János, Szébenyi Andor építész 28 korona 80 fillér, Vég Sándor kőműves 40 kor., Somossy József építész 61 korona 20 fillér, Károlyi Sándor építész 90 kor., Berényi Mária kőszőrös 18 korona 40 fillér, Ehrenreich Sámuel kútfuró 40 kor., Fűvessy Lajos kútfuró 70 kor., Hannel Sámuel 85 kor., Müller György részműves 25 kor., Rác József kútfuró 40 kor., Rác és Ehrenreich lakatos 40 kor., Blaskovics Mihály lakatos 100 kor., Bartha Mihály lakatos 80 kor., Schepel Gyula szerkesztő 25 kor., Székely Imre szerkesztő 48 kor., Sidoli Cesar lovarda-tulajdonos 56 kor., Weisz (Vilson) Zsigmond testgyakorló társulat 150 kor., Kiss Lőrincné 20 kor., Konrad János és neje 90 kor., Tóth Andrásné mosónő 15 kor., Závorszki Jánosné mosónő 20 kor., Pap Ida mosodatulajdonos 22 korona 75 fillér, Márkus Zsófia mosónő 25 korona 20 fillér, Rakovics Zsigmondné mosónő 24 kor., Tótká Andrásné mosónő 25 kor., Weisz Mórioné 67 kor., Hrabóczy Antal ruhatisztító 150 kor., Hofmann és Kronvitz cég 115 kor., Szabó Antal órák 25 kor., Schner Abraham órák 58 korona 50 fillér.

A hullaszállításról. A belügyminiszter új szabályrendeletet küldött a város hatóságához, amely előírja, hogy hullaszállításoknál a rendőrhatalóságnak minő rendszabályokat kell fogantatítani. A polgármester a szabályrendeletet a belügyminiszter utasítása szerint áttette a rendőrfőkapitánysághoz ahol azt érvényesíteni fogják.

Szeptember 19. Nagyban folynak országaszerte az előkészületek Kossuth Lajos születése évfordulójának megünneplésére. Mint már lapunkban jeleztük is, a debreceni függetlenségi párt Kossuth-lakomát ad ez alkalommal. Ez uton is felhívjuk az abban résztvenni szándékozókot, hogy mivel eddig 200 nál több a jelentkezők száma, ebből szándékukat jelentsék be a függetlenségi kör Csapó-utosi helyiségében, A lakoma e hó 19 én lesz a Törő féle vendéglőben. Részvételi jegy 3 korona. Kezdeté este 8 órakor.

Egyház-tér 3. szám alá helyeztem át, s

Uzletemet

az összes árukat mélyen leszállított áron árusítom ki. **Borsos Kata.**

276-x-61

— **Hadház rendezett tanácsu város.** A legutóbbi időkben Hadház közönsége többször nyilváníttotta amaz óhaját, hogy visszatérni óhajt a rendezett tanácsu szervezethez. A szép terv azonban csaknem egész dugába dőlt. Most arról értesülünk, hogy Hadházon több tekintélyes, előkelő polgár tényleg foglalkozik az eszme keresztülvitelével és legközelebb már ez irányban lépéseket is tesznek.

— **Justh Gyula Hajduböszörményben.** Hajduböszörményben serényen készülődnek a Bocskay-szobor letelezésére. A böszörményi szoborletelezés nagyjából kész állapotban fog lefolyni. Itt ad találkozót egymásnak a magyar protestáns társaság elítje, amelynek irodalmi társulata is gyűlésezni fog. Justh Gyula pedig a magyar képviselőház küldöttségét vezeti a böszörményi szoborletelezésre. A szoborletelezési ünnepen Justh Gyula vezetésével tudomásunk szerint a következő képviselők vesznek részt: Pap Elek, Bencsek János, Rákosi Viktor, Justh János, Ábrahám Dezső, Halász Lajos, Bakonyi Samu, Szabó Kálmán, Marjay Péter. Valószínű azonban, hogy a parlament tagjai közül még fog akadni jelentkező. A magyar Protestáns Irodalmi Társaság tagjai közül Böszörménybe érkeznek: Hegedüs Sándor főrendiházi tag, volt miniszter, Zelenka Pál püspök, Kozma Andor a jeles író, Fejes István sátoraljai helyi lelkész, Szabolcska Mihály és még számosan. Debrecenből és a hajdu városokból rendkívül sokan vesznek részt az ünnepen, úgy, hogy valószínűleg ezen a napon külön vonatot indítanak Debrecenből Hajduböszörménybe.

— **Az Országos Tisztviselő Szövetség választmányi ülése.** Az „Országos Tisztviselő Szövetség“ (Budapest VIII. Práter-utca) választmányja szombaton este nyolc órakor látogatott ülést tartott. Az ülésen Halász Sándor miniszteri tanácsos, Pekáry Ferenc főkapitány helyettes, Luby Géza országgyűlési képviselő, Baross Géza osztálytanácsos és Hüvös Iván villamos vasúti igazgató elnökölték. A választmány Dános Árpád dr. főtitkár indítványára elhatározta, hogy október hó 1-én megindítja a Szövetség hivatalos lapját, amely a tisztviselők minden körének érdekeit fogja szolgálni. A lapot, mely tizenhat oldal terjedelemben jelenik meg, a Szövetség minden egyes tagja teljesen díjtalanul kapja. Ezután az üdülő-ház ügyében kiküldött bizottság számolt be működéséről. E szerint a Szövetség tagjait az ország majdnem minden fűrdőhelye igen nagy kedvezményben fogja részesíteni már a következő nyáron. Több fűrdő helyen alapítványos szobát bocsátanak teljesen díjtalanul a Szövetség rendelkezésére. E kedvezményekben a Szövetség tagjai annak idején a hosszadalmas formázások kiküldésével fognak részesülni. Ezután a választmány a munkásbetegsegélyezés és balesetbiztosítás törvényjavaslatát foglalkozott. Rócs Jenő dr. indítványára kimondották, hogy bizottságot küldenek ki, mely a legközelebbi választmányi ülésen véleményes jelentést tesz a törvényjavaslatnak a magán-tisztviselőkre vonatkozó részéről. Az ipartörvény revíziójával kapcsolatban a kormány a magán-tisztviselők munkaviszonyát is rendezni óhajtván, ezen kérdésnek tanulmányozására bizottság küldött ki. Majd elhatározták, hogy az állami tisztviselők számára létesítendő betegsegélyző-egyesületnek rövid időn belüli felállítására minden lehető elkövetnek. Targyalás alá került Moldoványi István dr. kereskedelemügyi minisztériumba beosztott iparfelügyelőnek egy házépítő-szervezet létesítése iránt beadott indítványa Komjáthy Pál miniszteri titkár a

már fennálló Tuszkulánium egyesülettel kapcsolatban indítványozta a tervet megoldani. A választmány a kérdést bizottság elé utasította. A napirenden levő belügyeknek elintézése után kimondotta végül a választmány, hogy legközelebbi ülésén folyó hó 30-án délután tíz órakor tartja meg a közgazdasági társaságnak üléstermében. Mária-Valéria-utca 11 szám alatt.

— **A máv. gépjavitó műhelyének szüreti mulatsága.** A debreceni gépjavitó műhely munkásai igazán váratlanul érdekes, a sablontól eltérő, nagyszabású, két napra terjedő szüreti mulatságot rendeztek tegnap a Margit-fürdő jégpályáján, melyet ez alkalomra szépen feldisznítottak. Óriási látogatottsága volt ennek a jóízű, eddig még nem ismert változatosságu érdekes szüreti mulatságnak. Szőlőpásztorok és a világposta alkalmazottai, a jelmezes levélhordók adták az élvezetes variációt. A hangos, vidám estét a táncos éjjel követte, amelynek alig szakadt vége reggel felé. Vasárnap délután pedig a járőrelők nagy érdeklődéssel tudakolták a főutcán, a sarkokon és a fasor mentén óriási számban felszaporodott néptömeg csoportosulásának okát. Már fél 3 kor telve volt a főtér, míg végre az indóház felől zenehangok és egy óriási tömeg közeledése tette kíváncsivá a közönséget. Jött az érdekes menet. Elöl néhány lovas rendőr, utánok eredeti ingatya jelmezes, darutollas pörge kalapu csikósoknak öltözött waggongyári munkások lóháton karikással. Ezek mögött az Egyetértés zenekara, majd egy hatalmas virágkocsi tele fehér, magyar ruhás kis leánykakkal. A virágkocsi után nagy saraglyákon hatalmas szőlőfűrtöket emelő magyar ruhás legények következtek. Elragadó, ötlettel humorral és idealizmussal telt, az ókor Adonis ünnepére emlékeztető menet volt ez. A szemlélő kifáradt a nézésben, annyi volt a látnivaló. A változatos, érdekes jelmezebe öltöztetett alakok leirhatatlanul összevegyültek és elmosódtak az ember memóriájában. Alabárdosok, jelmezes, vöröshajú kaftános zsidók és Isten tudná még mik következtek. Érdekes volt talyigáján Bugyi Sándor, aki ugyancsak hadonászott és integetett szerte a kezében levő „árvatölgy“ löccsel. Az impozáns menetet magyarruhás legények és leányok sora és ismét egy színes, zürzavarosan kápráztató néptömeg zárta be, amely a zene hangjai mellett vonult ki a Margit-fürdőbe, hogy a regényes, illuzióval, káprázattal teljes szüreti ünnepélyt ott tovább folytassa.

— **A Kossuth Dalkör.** 1906 évi szeptember hó 22-én Kőkereszt Gusztáv karnagy vezetése és Benczi Sándor zenekarának közreműködése mellett a „Bika“ szálloda dísztermében Kossuth Lajos születésnapja évfordulójának ünnepelésére tartandó zártkörű Dalesélyt rendez. Belépő-díj személyenként 2 kor. Család-jegy 3 személyre 4 kor. Kezdete este 8 és fél órakor. — Műsor: 1. Nyitány: Előadja Benczi Sándor zenekara. 2. Kossuth dal, Gaálról. Előadja a dalkör. 3. Csata-dal. Hubertől. Előadja a dalkör. 4. Emlékezés Kossuthról. Felolvasás. Tartja dr. Balogh Géza a dalkör titkára. 5. Kuruc dalok. Káldytól. Előadja a dalkör. 6. Kossuth. Irtá Zempléni Árpád. Szavalja Szabó István hittanhallgató. 7. Kossuth induló. Mértől. Előadja a dalkör. Műsor után tánc.

— **Garázda huszár.** Nagy ribilliót keltett az éjjel a Nyugoti soron Lázár Valér honvédszáz. Erősen beszegesztett állapotban nagy harcot kezdett a különböző utcai abla-

kokkal. Az ablaküvegek csörömpölve már javában hulltak befele a bős kardesapásoktól, mikor a zajra figyelmessé lett rendőröknek sikerült megfékeznie a harcias közhuszárt.

— **Ablak beverés.** Berki József, Berki Gyula, Lakatos Miklós és Tóth Ferenc a Kétmalom-utcán összeverekedtek, de mikor a rendőrök közelségbe látták, kettesével elszaladtak. Berki Gyula és Lakatos Miklós a Kut-utca felé szaladtak, utközben több ablakot beverték. Letartóztatták őket.

— **Agyongázolt fiu.** Számtalan példa bizonyítja, mily szomorú következményei lehetnek a szülői gondatlanságnak, s mégis különösen az alsóbb néposztályhoz tartozó szülők vajmi keveset törődnek gyermekeikkel. Nem tudják azt, hogy mily nagyfontosságú kötelességet méra Teremtő azokra, kiket gyermekkel áld meg. A szülők gondatlanságának tudható be a tegnapi halálos kimenetelű elgázolás is. Az esemény a délelőtti órákban történt a 125 számú szelvény közelében. Mihalkó István vasuti ór Barna nevű fiacskájával az elhaladó vonatot várta. A vonat közeledését jező harangzóra dolga után látott, s míg a sorompókat elzárta fia elünnel mellőle. Mihalik nem sokat törődött az egész dologgal. Azt hitte, hogy fia bement az órházba. Egy órával később az elírt vizsgálatot teljesítendő, a pályatesten cirkált. Képzeltetni micsoda lelki kinokát állott ki a szerencsétlen apa — mikor gyermekének összeroncsolt holttestét a sínek között megpillantotta. A kisfiu testét a szószeros értelmében szétszaggatta a robogó vonat. A holttestet a legközelebbi vonattal beszállították a nyiregyházi kórházba. Az esetről jelentést tettek az illetékes hatóságnak is. A vizsgálat gátat folyik.

— **Huszárkarú a cselédbálon.** Ma, hétfőn hajnalban az „Othon“-ban tartott cselédbálon Pintye Mátyas közhuszár részeg állapotban összekapott cibilékkel. Mikor a rendőrök távozásra szólították, kardot rántott, de a rendőrök lefagyverezték és bekisérték a büntügyi osztályra, honnan hajnalban katonai őrzővel kísérte be a katonák börtönébe.

— **Nyugdíjasok szabadjegye.** A legutóbb kiadott miniszteri rendelet értelmében a magyar királyi államvasutaknak nyugdíjas alkalmazottai, továbbá ezeknek velük együtt közös háztartásban élő törvényes nejeik és családi kötelekben szülői ellátás alatt álló, még keresetnélküli gyermekei, ugyancsak az említett feltételek alatt gyermekeik részére a f. évről hátralevő időszakában egy ízben egy-egy, 1907. január 1-től pedig egyenként két ízben ugyancsak egy-egy utazásra érvényes szabadjegyet fognak élvezni. E nyugdíjasok és megjelölt családtagjaik, a lehetőség szerint, már 1907. évi január hó 1-től kezdve a magyar királyi államvasutak vonalain önkezelési joggal utazhatnak. A f. évre engedélyezett egy-egy szabadjegy egyelőre csak az igazgatóság által adatik ki a kérelmezésre nézve a jelenleg érvényben levő szabályok az irányadók. Az 1907. évtől kezdve évenként két ízben igényelhető egy-egy szabadjegy, továbbá az esetleg már 1907. évi január hó elsejével kiadandó önkezelési jegy váltására jogosító igazolványok kiállításának és kérelmezésének közelebbi módzatait az érdekeltekkel annak idején pótlólag közölni fogják. A szabadjegy kiállítása iránti bélyegtelen kérvények az igénybevétel előtt legalább nyolc nappal nyújtandók be.

— **Törvényesék Nagykarolyban.** A szatmármegyei Nagykaroly lakói közt nemrégiben mozgalom indult meg azért, hogy Nagykarolyban kir. törvényesék létesítésék. Ez a mozgalom nemcsak érinti, hanem sérti is Biharmegye törvényhatóságának érdekeit

Legjobb vetőgép a Melichár-féle páros sorú „UNICUM-DRILL“

Kizárólagos rektár és képviselő **Bácher Sandornál** Bácher Rudolf ekegyár, Melichár Ferenc vetőgépgyár képviselője Debrecen, Piac-utca 26. szám. — A nagy tözsdeudvarában. 422—x—8.

és jogkörét is, mert az új törvényszék területét részint a nagyvárosi, részint a zilahi és szatmári törvényszékek területéből alakítják. Nagykároly lakói már két év óta tervezgetik ezt az új törvényszéket, de tervük kivitelét megakadályozták a közelmúlt politikai harcok. A mostani állapotot végre kedvezőnek tartja Nagykároly és ezért elhatározta, hogy küldöttségileg emlékiratot fog átnyújtani az igazságügyminiszternek, a képviselőház pedig kérvénnyel járul a törvényszék érdekében. E mozgalom következtében azonban a szomszédos szatmári törvényszéki területen ellenmozgalom keletkezett, melynek élén dr. Kelemen Samu országgyűlési képviselő áll. Ez az ellenmozgalom elhatározta egy gyűlésen, amelyen törvényhatósági tagok és kamarai tagok jeleltek meg dr. Kelemen Samu elnöklete alatt, hogy ők is készítenek egy memorandumot s ezt közvetlenül a nagykárolyi küldöttség emlékirata után nyújtják át az igazságügyminiszternek. Dr. Kelemen Samu tegnap az alispáni hivatalhoz intézett átiratában Hajdumegye törvényhatóságát ezen ellenmozgalomhoz való csatlakozásra szólította fel.

Hamis kártyások az Ispotály lapon. Debrecen külsőségén gyakran lehet látni a porba heveredett csoportokat, ahol erősen járja a kártyajáték. Különösen divik ez a dugottabb helyeken, ahova nem jut rendőr. Ilyen csoport vert tanyát tegnap az Ispotály lapon, ahová néhány vidéki is került. A vidékiek, névszerint Korhán Demeter és Nagy Márton akik a mai sertésvásárra jöttek vásárolni, lefűltek a porba és együtt kártyáztak a többiekkel. Csak hogy nem gondolták meg, hogy kik közé kerültek. "Török mártás" nevű játékkal elnyerték az atyafiak utolsó illerjét is úgy, hogy csak később értek tudatára, hogy hamis játékosok közé kerültek. A rendőrséghez fordultak tehát, ahol jelentést tettek az esetről. — A rendőrség kikutatta hogy a hamis kártyások Dédai László, Csomós András és Pap Sándor ismert alakjai a rendőrségnek, kik nem most vannak először letartóztatva hamis kártyázás miatt.

Visszaélés a „hazai gyártmány” címmel. A kereskedelemügyi miniszter előtt panaszt emeltek amiatt, hogy „hazai gyártmány” és „honi ipar” jelzésű s nemzeti színű segélylyel ellátott külföldi gyártású helyemzöveteket hoztak forgalomba. Felhívta a miniszter az iparhatóságokat, hogy a forgalomba hozók ellen, az ipartörvény 58. §-a alapján indítsák meg az eljárást.

A szultán. Hetek óta mélységesen titkolóznak az Idizben és semmi hír sem szivárgott ki a szultán állapotáról. Az utolsó jelentések azt újságolák, hogy a padisah teljesen kiheverte jelentéktelen betegségeit, de azért minduntalan szárnyra kelt az a hír, hogy a szultán vesebajban és vakbélgyulladásban szenved. Most azt táviratozták Konstantinápolyból, hogy Bergmann berlini tanár odaérkezett és valószínűleg meg fogja vizsgálni a szultánt. A nagy hírű berlini professzor már egy ízben kezelte a szultánt s mostani konstantinápolyi utazása is annak a jele, hogy szultán betegsége komoly.

Kutya-betegségek. A magyar parasztságot azt mondja az egészsége után érdeklődőnek: — Kutya-bajom sincs. Azt hiszem, hogy a kutyák a legegészségesebb állatai a teremtésnek, pedig nem így áll a dolog. Nem is szólva a veszélyes okozta számos marási esetről, rendkívül gyakoriak azok a betegségek, amelyek kutyákról észrevétlenül származnak át kutyakévelő emberekre. Rövid, alig néhány milliméter nagyságú férgek gazdái a nagy házózó kutyák ép úgy, mint az ölebecskék, mopszik, rálerek, dakszik stb. Ha a férgek apró tojásai bármilyen módon az emberi szervezetbe jutnak, legszívesebben befészkelik magukat a májba s annak egy veszélyes kórságát idézik elő, de épp úgy kiválasztják az agyvelőt vagy a szemteket új lakóhelyüknek, amikor is vak-ság sújtja az illetőt. Gyermekeink közelébe tehát kutyát ne engedjünk, tiltsuk meg szigorúan a kutyák simogatását s a négy lábú

háziállatokkal való enyelgést, ne engedjük meg a kezeknek, annál kevésbé az arcnak nyalogatását.

Véres vitatkozás. Vasárnap délután a Hadházi utca 4. sz. alatt a Vass István korcsmájában idogált Pippó János nap-számos és összerelt Kassás Sándorral, aki a vita hevében éles szerszámmal a jobb kezén súlyosan megsértette. A vész embernek Szalay tisztii orvos kötözte be sebeit, kinek intézkedésére beállították a kórházba.

Tiltott szerencsejáték. Kálmán-helyi Gábor ujfahérvói kovács mester panaszt emelt a rendőrségen 3 ismeretlen ember ellen, hogy pénzét a Kölcsey-kávéházban házárjátékon nagyon rövid idő alatt elayerték. Erős a gyanuja hogy hamis kártyások fosztották ki. A rendőrség a hivatalos eljárást megindította a kávé ellen.

Tolvaj a hentes üzletben. Éliás Albertné szül. Fuchs Róza Teleki utca 59. szám alatti lakos ma délelőtt a Fehér és Horváth Csapó-utcai hentes áruk üzletéből 55 deka szalonnát lopott, a kiszolgáló segéd azonban észre vette és a rendőrségen bejelentette. Kihallgatása során beismerte bűnét, azonban az értéket 1 kor. 10 fill., kifizette, így a cégnek semmi kára nincs.

Helyreigazítás. A budapesti tankarékpenztárak képviselőségének f. hó 16. án közölt hirdetésére vonatkozólag, a tévedésből közölt Csapó utca 1. sz. 12. számra igazították.

A vidék legrégebbi ékszerüzlete a Debrecenben fennálló Blau Lipót és Fiai Utóda cég beolvadt a 24 éve fennálló Lőkövita Arthur cégbe; melynek főnöke, mint kiváló szakember, szolid üzletember ország-szerte előnyös hírnévvel bír.

Ötven koronát kap az, a ki nem tudja, hogy most Mentze Henrik ujdonságok áruháza Debrecenben Kossuth-utca 4. szám alatt van. 361.

TÁVIRATOK.

A király utazása.

Bécs, szeptember 17. A király ma reggel Ischlből ide érkezett, de még a délelőtt folyamán Walseebe utazott.

A haladók megint hazudtak.

Budapest, szeptember 17. Napok óta a haladóparti sajtó tele óvaggal a világot, hogy mily hallatlan brutalitás történt Petrozsényban dr. Antos Jenő fővárosi ügyvéddel, aki a sztrájk ügyben letartóztatott munkások védelmének ellátása céljából utazott oda. Azt kiáltották világgá, hogy dr. Antost letartóztatták. Ezt a hírt maga dr. Antos cáfolta meg, mert ma Aradról táviratilag jelentette a szociáldemokrata párt-nak, hogy Petrozsényban vele semmi sem történt és az antikoalíciós lapok híreszteléseit egyáltalán nem felelnek meg a valóságnak.

Nagy vasuti szerencsétlenség.

Pölschah, szeptember 17. A déli vasut legforgalmasabb vonalán Pölschah és Krumpfen dorf között ma nagy vasuti szerencsétlenség történt. A 417. gyorsvonat beleütközött egy teher vonatba, úgy, hogy három ember életét veszítette, köztük egy stájer pap, a mozdonyvezető és a fűtő. Tizenketten súlyosan és még többen könnyebben sérültek meg. A hatóság szigorú vizsgálatot indított annak a kinyomozására, hogy kit terhel a felelősség.

Andrássy belügyminiszter Kassán.

Budapest, szeptember 17. Gróf Andrássy Gyula megválasztása óta most megy először Kassára választói közzé, a miniszter azt a beszédet fogja elmondani, a mit a minisztertanácsban bemutatott, különösen fontos kijelentéseket tesz a választói jog kiterjesztésére nézve, a mely kijelentései mintegy bevezetésül fognak szolgálni, ez ügyben történendő parlamenti tárgyalásoknak.

Kossuth Lajos Tódor Wekerlénél.

Budapest, szeptember 17. Kossuth Lajos Tódor ma délelőtt fivére Kossuth Ferenc társaságában meglátogatta Wekerle Sándor miniszterelnököt és tovább mint egy félóraig időzött nála.

Trepovot megmérgezték.

Varsó, szeptember 17. Itt az a hír van elterjedve, Trepov nem természetes halállal mult ki, hanem megmérgezték. Péterhofban 14 embert letartóztattak, köztük egy udvari lakájt és Trepov cselédségét, mert kiderült ró-luk, hogy gyakori érintkezésben állottak a forradalmárok repülő osztályával, amely tudvalevőleg a politikai merényleteket rendezte.

Trepov utóda.

Pétervár, szeptember 17. A cári Trepov főparancsnok helyére Davjulin tábornokot nevezte ki.

Törvénykezés.

Bűnügyi főtárgyalások. A jövő héten a következő bűnügyi főtárgyalások folynak le a helybeli m. kir. törvényszék előtt: Szeptember 18-án kedden főtárgyalások Kovács Károly ellen, erőszak büntetésért, Farkas Imre s társa ellen, lopás büntetésért, Varga István ellen, okirathamisításért, Csorba Imre ellen, testisértésért, Kolozsvári Dezső ellen, sikkasztásért, Duzsai János ellen, okirathamisításért, Szemes István ellen, lopásért, Faragó Ferenc ellen, csalásbüntetésért, Feldmesser Lajos ellen, megvesztegetés vétsége. Szeptember 19-én szerdán Gleiber Józsefné ellen, lopás büntetésért, Tolnai Sándorné ellen, hamis esküért, Tóth Sándor ellen, lopásért, Tóth Zsuzsanna ellen, lopásért, ifj. Garzás Ferenc ellen, lopásért. Szeptember hó 20-án, csütörtökön Rakovits Ferenc ellen, lopásért, Szabó Lajos s 3 társa ellen, testisértésért, Nagy Dániel ellen, lopásvétségért, Tagyi János ellen, lopásbüntetésért, Soós Ferenc ellen, lopásbüntetésért. Szeptember hó 21-én, pénteken Szabó Juliánna ellen, lopásvétség, Z. Fekete Imre ellen, sikkasztásért, Kulifár Sándor ellen, magánlakaértésért, Cs. Kocsis Mihály ellen, hamispénz assalárd használatért Szoboszlai Sándorné ellen, lopásért, Jenei Teréz ellen, lopásért.

Közgazdaság.

Debreceni gyár a nagyvárosi gazdasági kiállításor. A most megnyitott gazdasági kiállításor részvett a „Debreceni Erőszakarmánygyár r.-t”, mely fiatal intézete ma mult héten hozott a kolozsvári gazdasági kiállításról arany érmet. Nagyváradon is nyilván kitüntetésben lesz része ez iparvállalatnak, melyről jeles lapjaink a „Nagyvárad” következőket írja:

Aztán a gépcarnokba tértek a vendé-

KÜLFÖLDI BÉLYEGEK.

52 oldalas bélyegajáságból mutatványszám ingyen. Óriási raktárból kívánatra szivesen küldök gyönyörű választék küldeményeket olcsó árakkal. Veszek és eladók egész gyűjteményeket.

Fisítók közönséges magyar bélyegek ezrért szortirozva, (5 krajcáros és 10 filléres kivételével) 60 fillért.

500-féle bélyeg, köztük Sandwich-szigetek, Szádán (tevével) (Nyassa) (zsiraffal) Dán, Nyugatindia (IX. Keresztély fejével (ritkaság) Bermuda kikötőképpel), Luxemburg 1/2 cent, Schweiz 1854 kiadás, Angol Keletafrika stb. 7 kor.

300-féle bélyeg K. 2 30)
200-féle bélyeg „ 1,20) bérmentes megküldéssel.
1000-féle bélyeg „ 18.—)

Szekula Béla,
Budapest, Szabadság-tér 2.

Nincs többé buzaüszög!

Numa Dupuy és Társa

magpacz-a

használata mellett.

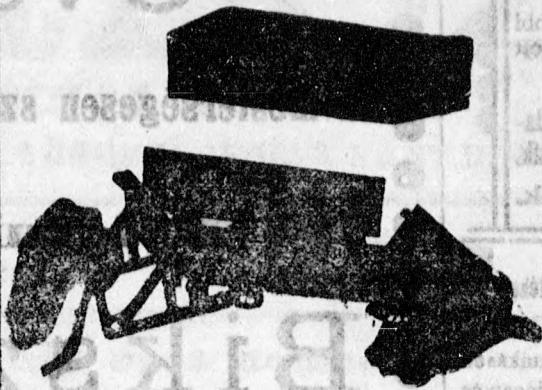
23 év óta nagy sikerrel használta'ik a buza üszög a kukorica korom és porüszög, az Erpe, zab, burgonya megüszk ösdése ellen. Egy esomag két mm. vetőmaghoz 50 fillér. Egy mm.-hoz 26 fillér. Kevésbé értékes 451-3-3 utánzatoktól óvakodjunk.

Debrecenben kapható: **Kontsek Géza, Mjyer Jenő, Komlóssy Lajos és Deutsch Abert és fia urak üzletében.**

Numa Dupuy és Társa
Bécs, VII. Windmühlgasse 33.

Legújabb találmány!

Osztr. szabad. bej.

Mindeki maga gyártja a követeket!

Cement-, fal-, kő forma

teljesen felszerelve csak 30 korona

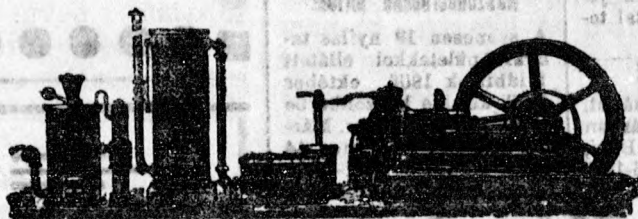
Egy munkás egy formával naponta 1500 követ készít. Pléhalj nem szükséges. Ez a forma különösen alkalmas swemm kövek gyártása, Brost-rák ingyen és bérmentve.

A. Tevonderen x L. Pollaert Dalheim a Rh. D. K.

OSERS és BAUER motorgyár Budapest, Podmanicky-u. 18.

Ajánlja elsőrendűnek elismert legújabb szerkezeti szivógáz-generatoros motorait. 345-16-11.

Üzemköltség iránként és lóerőnként 1 1/2-2 1/2-fillér. Ant-racit, faszén, vagy foksz tüzelésre egy aránt alkalmas.

Legmeszebb menő szavatosság! Elsőindító, referenzláák. Kedvező fizetés felvételek.

Benzin Motorok és lokomobilok szolid kivitelben.

Költségvetéssel és árjegyzékkel díjmentesen szolgálunk!

DEBRECZEN és HAJDUMEGYE

egyetlen **délután** megjelenő napilapja

DEBRECZEN

Hirdetésekre

legalkalmasabb és legmegbízhatóbb. Biztos eredmény.

Kiadó hivatal: Piac-utca 9. — Telefon szám 412.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija 10 szög 30 fillér, minden további szög 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szög 6 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldeték. Apró hirdetések előre fizetendők.

Csemege szállót

ajánlok keveskedők és magán fogyasztók részére a legolcsóbb napi ár mellett. Darvas Miksa szálló kivételre Debrecen. Telefon 94.2 427-20-2.

Két utcai

szoba, irodának is alkalmas (külön lakosztály) bármikor kivethető. Fűtésvezeték utca 14 szám alatt. 452-10-1.

Nőtülni

óhajtók. Én 24 éves megválasztott és nyugdíj jogosult segédjegyző és anyakönyvvizsgáló vagyok. Évi jövedelmem 1400 korona. Csakis hemoly ajánlatokat fényképpel kérek. Diszkrétció biztosított. Ajánlatokat Nótárius jellegével a kiadóhivatal továbbítja.

Vigyázzon!

Oraktól levett ruhákat, igen tisztességes árban vesznek. Rósenberg Béni, Bádagos u. 4. 468-10-1

Légszuszítószerelvények

szerelésében teljesen járatos szerelők és munkások felvételtnek. Csak józan és szorgalmas munkaeörkjelentkezzenek. Cím a kiadóhivatalban.

Nagy zavarból

ki volna hajlandó 40 koronával egy szép fiatal, kemoly, független hivatalnoknőt sürgősen kisegíteni. Azt kérem írjon. Viszontszolgálat eimen, melyet a kiadóhivatal továbbítja.

Haszonbérbeadó birtok

A szivesen 19 nyilas tanyai épületekkel ellátott földbirtok 1906. október 1-től kezdve haszonbérbeadó. Értekezhetni Dr. Márton Kálmán Piac utca 44 száma alatt. 397-x-1.

Kinek

kiadó lakása van,

Ki

lakást keres

tegyen közre egy kihirdetést

DEBRECZEN-ben.

Kiadó!

Kiadó!

Modern uri lakás,

mely áll előszoba 2 utcai szoba alkovval nagy, világos konyha. pince, padlás stb.

november hó 1-re kiadó.

Mester utca 31 szám alatt.

Kiadó!

Kiadó!

Az iskolai év kezdete alkalmából ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat a t. szülők szives figyelmébe;

Fiú és Férfi ingek, lábravalók, harisnyák, nyakkendők, paplanok, madráczok és flanell takarók

nagy választékban.

Feltűnő olcsó szabott árakhoz.

SZABÓ LAJOS FIAI

Vászon, Divat és Szőnyegáruház
DEBRECZEN, ROZSA-UTCA.

482-x-22

Óvakodjunk

a mesterségesen szénsavval telített ásványvizek használatától és

igyük természetesen

Bikszádi vizet

amely orvosi vélemények szerint többféle bajok bántalmainál ajánlva van.

Kapható mindenütt.

Arjegyzéket kívánatra bérmentve küld a

488-10-2

Bikszádi gyógyfürdő és Ásványvíz források igazgatósága.

A két legnagyobb ékszerész cég

a Debreczenben 30 éve fenálló Blau Lipót és 24 éve fenálló Löfkovits cég egyesült s most

Löfkovits Arthur cég alatt vezetetik.

Ki óriási választékból megbízhatóan és jutányosan óhajt mennyasszonyi ékszert, ezüstöt stb. vásárolni, nyugodtan fordulhat,

Löfkovits Arthur ékszerészhez

Debreczenben.

392-15-9.

A szépség egyik főkölléke a szép arcbőr.

Minden hölgynek módjában áll ezt megszerezni,

a FÖLDES-féle

MARGIT-CRÉME

csodás hatású arckenőcs használata által.

A Margit crème egy rendkívül finom, kellemes sikkosságu, gyorsan felszívódó, kedves illatú vegy-szer, mely már az első kísérlet alatt mintegy behizelgi magát; a bőrnek rögtön kellemes puha bársonyszerű tapintatot ad, 10-12 nap alatt teljesen átalakítja a bőrt, nyomtalanul eltünteti szeplőt, májfoltot és mindennemű bőrtisztálanságot.

Előnyös tulajdonsága ezen crémnek, hogy a bőrt nem teszi zsíros tapintatúvá, fényessé, mint más kenőcs, sőt ellenkezőleg, annak fényét, mint a puder elveszi, minél fogva nappal is alkalmazható. A bőrt táplálja, mitől az gyermeked üdéséget, teltséget, bársonyszerű puhaságot és kellemes tapintatot nyer. Leglényegesebb előnye, hogy higany-olmot nem tartalmaz és így teljesen ártalmatlan.

Ára egy tégelynek 2 korona, kis tégelynek 1 korona.

Margit-szappan 70 fill., — Margit-pudor K 1.20, — Margit-fogpep 1 K. — Arviz 1 Kor.

Készíti: **Földes Kelemen** gyógyszerész ARADON. 178-10-10

6 koronás rendelések bérmentve küldetnek.

Kapható: Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog. Steiner Manó, Mihalovits J., Muraközy László, Szilöz Ferenc gyógyszerészeknél.